

Aanbevelingen uit rapport Landrum & Brown en het daaraan gegeven gevolg

	Aanbeveling	Verslag bespreking 7 december 2022 en 8 maart 2023
1.	Streven naar het uitvoeren van cockpit-upgrades voor de E-3A en RNAV-vertrekroutes ontwikkelen om de verstrooiing van de vluchten te minimaliseren (Sectie 3.7.3) <i>p. 278</i>	De upgrade van de cockpits van de E-3A toestellen is afgerond. Aan de verbetering van de vertrekroutes wordt nog gewerkt. Dit wordt in de loop van 2024 afgerond.
2.	Een uitbreiding van 900 m aan de oostkant van de start- en landingsbaan maken en procedures ontwikkelen voor het vroegtijdig naar links en rechts draaien voor Start- en landingsbaan 27 (Sectie 3.7.7) <i>p. 278</i>	Kamerbrief staatssecretaris Defensie en minister VROM van 2 april 2010 (Kamerstuk 32 123, XI, nr. 64): Duitsland kan de verdere uitwerking van de baanverlenging in oostelijke richting niet steunen. Kamerbrief van 9 november 2011 (Kamerstuk 33 000, XII, nr. 6): onafhankelijke validatie onderschrijft resultaten Duits onderzoek. Brief gaat ook in op verlegging startroutes. Indien partijen willen pleiten voor de verlegging van 190 meter in plaats van 900 meter, is afgesproken dat dit verzoek separaat per brief wordt gedaan aan het ministerie van Defensie. Dit staat dan los van de behandeling van het Landrum & Brown rapport.
3.	Streven naar het vervangen van het TCA-vliegtuig door nieuwere vliegtuigen gelijkwaardig aan het type Airbus A320 (Sectie 3.7.11) <i>p. 278</i>	Brief 2 april 2010: procedure voor vervanging TCA-toestellen gestart. Brief van 9 november 2011: vanaf 2012 voert TNT Airlines SA transportvluchten voor AWACS-eenheid uit met stillere toestellen.
4.	Een beleid vaststellen voor het beperken van lage benaderings- en doorstartpatronen op 3 motoren op ETNG (Sectie 3.7.12) <i>p. 278</i>	Er wordt niet of nauwelijks meer gebruik gemaakt van 3 motoren. Het aantal naderingen op 3 motoren is zo veel mogelijk beperkt, o.a. door de inzet van gemoderniseerde simulator sinds eind 2010 en door export naar andere velden.

5.	<p>De visuele trainingsroutes (noord en zuid) voor – en landingsbaan 27 (westelijke richting) verplaatsen zodat deze een verkorte poot tegen de wind in en vroege (zijwind) bochten heeft om het vliegtuig ten oosten van de bebouwde kommen van Brunssum en Onderbanken te houden (Sectie 3.7.13) <i>p. 278</i></p>	<p>Uitgevoerd. In reactie op aanvullende vragen wordt herhaald dat het voor de AWACS-vliegtuigen technisch niet uitvoerbaar en daarmee onveilig is om op 400ft een standaard rechterhandbocht naar het oosten te maken. Bovendien zou hiervoor langdurig vol vermogen benodigd zijn waardoor het geluid direct op de woonkern gericht zou zijn.</p>
6.	<p>Streven naar langere detacheringen voor piloten en een stapsgewijze vrijwillige beperking van trainings-vluchten naarmate de voordelen van de simulator en de langere detacheringen duidelijk worden. <i>p. 278</i></p>	<p>Is deels uitgevoerd. Landen beslissen zelf over de detachingsperiode en niet alle landen gingen akkoord met langere detacheringen. Houdt de aandacht.</p>
7.	<p>Aangeraden wordt dat de eigenaars van de 11 eigendommen in Nederland en de vijf eigendommen in Duitsland binnen de 65 dBLden geluidscontouren vrijwillige verkoop worden aangeboden (...) Het lange-termijn plan voegt een woning in Teveren toe aan het gebied binnen de 65 dBLden contour, zodat wordt aanbevolen om ook dat eigendom aan te schaffen als onderdeel van het aanvankelijke aankoopprogramma. <i>p. 297</i></p>	<p>Brief staatssecretaris Defensie van 4 januari 2010 (Kamerstuk 32 123, X, nr. 91): “De aanbevelingen om voor het Nederlandse en het Duitse grondgebied woningen aan te kopen en aan woningen geluidwerende voorzieningen aan te brengen worden niet overgenomen, omdat conform de geldende regelgeving in zowel Nederland als Duitsland alle maatregelen reeds zijn uitgevoerd. Verwijzend naar het lopende (onderzoeks)traject m.b.t. herisolatie voor de vliegbasis Volkel en Leeuwarden, wordt geconstateerd dat deze herisolatie de komst van de nieuwe F-35 jachtvliegtuigen als concrete aanleiding heeft.</p>

8.	<p>Aanbevolen wordt dat de resterende 10 niet-geïsoleerde woningen binnen de 35 Ke-contour voor het aanbevolen korte-termijnplan geluidsisolatie wordt aangeboden.</p> <p><i>p. 303</i></p>	<p>Zie reactie op nr. 7. Het ministerie van Defensie vraagt nog na</p>
9.	<p>Aanbevolen wordt de website van het Onderdeel uit te breiden om het publiek beter op de hoogte te brengen van de lopende activiteiten en de pogingen tot beperking van de geluidsoverlast op de Basis.</p> <p>Aanbevolen acties zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dagelijks of wekelijks meldingen plaatsen over te verwachten bijzondere activiteiten. 	<p>Algemene onderdeelinformatie, inclusief geluidbeperkende maatregelen, in het Nederlands is terug te vinden op de website van Defensie: https://www.defensie.nl/onderwerpen/internationale-samenwerking/radarvliegtuigen-bewaken-luchtruim</p> <p>Algemene onderdeelinformatie in het Engels staat op de officiële NATO AWACS website: https://awacs.nato.int/</p> <p>Daarnaast is ENTG actief op sociale media (Facebook, Twitter & Instagram) en zijn eenvoudig te vinden via de zoekfunctie of <i>@NATOAWACS</i>. Deze kanalen hebben een groter bezoekerspubliek dan reguliere websites en worden gebruikt voor updates over de actualiteit rondom ETNG.</p> <p>Bekeken wordt of het mogelijk is rapportages en CAL-stukken up te loaden naar https://www.covm.nl/</p> <p>Bijzondere activiteiten worden via de berichtgeving aangekondigd. Dat gebeurt ook als er sprake is van extra overlast.</p> <p>Van tijd tot tijd technische briefing in de CAL om achtergrondinformatie te delen.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Meer achtergrondinformatie bieden over geluid en geluidsmetingen. • Pogingen in het verleden vastleggen over geluidsbeperking op de Basis waaronder vliegbeperkingen boven Nederland en beperkingen voor nachtelijke en weekend-activiteiten. • Verwachte “rumoerige” (piek)vliegreun bekendmaken. • Regelmatig updates plaatsen van activiteiten, gegevens over geluidscontrole klachten over geluidshinder, voldoen aan procedures, jaarlijks naleven van Nederlandse Ke-geluidszones, enz. • Plaatsen van een klachtenformulier voor geluidsoverlast overwegen dat naar KPZ kan worden gezonden. • Het publiek op de hoogte brengen van de website door het adres van de site in alle informatie voor publiek en media op te nemen welke afkomstig is van KPZ. • Volledige versies van de website aanbieden in het Engels, Nederlands en Duits. <p><i>p. 306</i></p>	<p>Er zijn afspraken gemaakt over aanpassing vliegprogramma ivm feestdagen. Via kwartaalrapportages wordt informatie gegeven over klachten.</p> <p>Een klachtenformulier staat op de site van het Klachten Informatiecentrum Luchtverkeer (KICL).</p>
10.	<p>Aanbevolen wordt dat de publieke educatieve programma’s welke door het Onderdeel binnen de gemeenschap worden uitgevoerd, moeten worden uitgebreid als manier om begrip en acceptatie van de missie van ETNG bij het publiek verder te bevorderen evenals de multiculturele voordelen welke het personeel van het Onderdeel het gebied opleveren en de pogingen tot beperking van de geluidsoverlast.</p>	

	<p>Voorstellen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De huidige openbare rondleidingen over de Basis handhaven • Publieke educatieve programma's rond geluid binnen de gemeenschap uitbreiden • Personeel van NAVO en Onderdeel inzetten als "NAVO-ambassadeurs" • Regelmatig bij de gemeenschappen langsgaan om op de hoogte te blijven van gebeurtenissen aldaar • Deelnemen aan plaatselijke gebeurtenissen zoals festivals • Een standaardreeks presentatiemateriaal ontwikkelen voor gebruik bij openbare gelegenheden <p><i>p. 312</i></p>	<p>Op aanvraag worden rondleidingen voor lokale bezoekersgroepen georganiseerd om het draagvlak voor activiteiten van ETNG te vergroten.</p> <p>NAVO-personeel is woonachtig en sociaal actief in Duitsland en in Nederland en stelt zich op als ambassadeurs richting de omgeving.</p> <p>ETNG staat altijd welwillend tegenover het deelnemen aan lokale activiteiten en zal waar mogelijk een bijdrage leveren om draagvlak te vergroten.</p>
11.	<p>Aanbevolen wordt dat zowel in Nederland als Duitsland weer regelmatig vergaderingen plaatsvinden van de commissies ter beperking van de geluidshinder.</p> <p><i>p. 316</i></p>	<p>De Nederlandse CAL vergadert vier keer per jaar. In Duitsland bestaat een vergelijkbare commissie, de <i>Lärmschutzkommission</i>. De vliegbasis Geilenkirchen ziet er op toe dat de <i>Lärmschutzkommission</i> uitgenodigd wordt voor de CAL.</p>
12.	<p>Aanbevolen wordt dat het Onderdeel een nieuwe full-time positie binnen het PKZ scheidt met de functie van Basis Geluidshinderofficier, en dat het PKZ het "geluidshinderkantoor" voor ETNG wordt.</p> <p><i>p. 318</i></p>	<p>Dit is uitgevoerd. ETNG heeft een Nederlandse Public Affairs functionaris met omgevingscommunicatie in zijn portefeuille. De desbetreffende persoon is nu kapitein Donny Demmers.</p>

13.	De installatie van een permanent volgsysteem voor geluidshinder en vluchten rond ETNG wordt aanbevolen. Deze systemen worden ook wel Noise and Operations Monitoring Systems of NOMS genoemd. <i>p. 320</i>	Dit is uitgevoerd.
14.	Aanbevolen wordt de installatie van acht permanente geluidsmonitoren als onderdeel van de NOMS. <i>p. 322</i>	Dit is uitgevoerd.
15.	Aanbevolen wordt om ten minste één draagbaar systeem voor geluidscontrole aan te schaffen ter ondersteuning van het hierboven aanbevolen vaste systeem. <i>p. 324</i>	Dit is niet uitgevoerd. Er is geen mobiel systeem.
16.	Aanbevolen wordt om het ontvangst- en reactieproces [van klachten] te handhaven omdat dit een belangrijk onderdeel vormt van het geluidsbeheerprogramma van ETNG. (...) In Nederland moet het beheer van het bestaande systeem voor geluidsklachten bij SLATCO blijven. <i>p. 327</i>	Dit bestaat in de vorm van het KICL.

17.	<p>Aanbevolen wordt het regelmatig op de website van ETNG plaatsen van rapportage over geluidmetingen, geluidsklachten, gebruik van vlieggegevens en pogingen tot beperking van de geluidsoverlast. (...) we bevelen het volgende aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Kopieën van de kwartaalverslagen over geluidklachten van SLATCO op de website •Kopieën van de verslagen over geluidsklachten van het PKZ op de website •Na de installatie van een vaste NOMS regelmatig updates leveren van de geluidsgegevens, operatieniveaus en vliegroutes op de website •Gedrukte exemplaren van alle kwartaalverslagen aan de burgemeesters van de plaatsen in de omgeving aanbieden en aan alle hoofdofficieren van het Onderdeel •Het toevoegen van historische gegevens overwegen om vergelijkingen voor belangrijke zorggebieden mogelijk te maken. <p><i>p. 329</i></p>	Dit gebeurt door het KICL.
18.	<p>Aanbevolen wordt dat het voldoen aan de procedures voor geluidsbeperving bij ETNG wordt gecontroleerd en gerapporteerd.</p> <p><i>p. 331</i></p>	Dit gebeurt.

19.	<p>Aanbevolen wordt om de geluidszones zowel boven Nederland als Duitsland te herzien kort nadat het lange-termijnprogramma ter vermindering van de geluidsoverlast is ingevoerd.</p> <p><i>p. 332</i></p>	<p>In 2014 heeft SACEUR zich vastgelegd op een jaarlijks plafond van 2600 vliegtuigbewegingen over Nederland. Zie de Kamerbrief van de minister van Defensie van 17 december 2014 (Kamerstuk 34 000, XII, nr.61).</p> <p>In 2023 stelt Defensie het Besluit Beperkingengebied Buitenlandse luchthaven op. Hierin zal voor de contour op Nederlands grondgebied worden uitgegaan van Lden als geluidbeoordelingsmaat en van 2600 vliegbewegingen, in plaats van nu nog 3600. Daarmee wordt het beperkingengebied op Nederlands grondgebied verkleind.</p>
20.	<p>Aanbevolen wordt dat het personeel van het Onderdeel E-3A dat het luchtverkeer op de Basis regelt, een logboek bijhoudt van elke uitgevoerde vliegbeweging.</p> <p><i>p. 335</i></p>	<p>Dit gebeurt.</p>
21.	<p>Invoeren van een geluidsbudget gebaseerd op operationele equivalenten met E-3A.</p> <p><i>p. 337</i></p>	<p>In de Kamerbrief van 4 januari 2010 staat: “Betreffende het geluidbeheer wordt de aanbeveling een zogenoemd <i>Noise budget</i> in te voeren niet overgenomen. Invoering van een dergelijk instrument kan namelijk ook leiden tot een toename van het aantal vliegbewegingen...”</p>